

חוק דמי מחלה, תשל"ו-1976 *

1. בחוק זה –

"הסכם קיבוצי" – כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957¹, בין שנעשה והוגש לרישום לפי החוק האמור ובין אם לאו, או הסדר קיבוצי אחר, לרבות צו הרחבה לפי החוק האמור;

"עובד" – עובד שענין תשלום לתקופת מחלה אינו מוסדר לגביו על-פי הסכם קיבוצי; "עובד במשכורת" – עובד שעיקר גמול עבודתו משתלם על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר;

"עובד בשכר" – עובד שאינו עובד במשכורת;

"מחלה" – אי כשרו הזמני או הקבוע של העובד לבצע עבודתו, הנובע, על פי ממצאים רפואיים, ממצב בריאות לקוי;

"קופת גמל" – כמשמעותה בסעיף 47 לפקודת מס הכנסה².

2. (א) עובד שנעדר מעבודתו עקב מחלה יהיה זכאי לקבל ממעבידו, בכפיפות לתקופת הזכאות המקסימלית כאמור בסעיף 4 –

(1) החל מהיום הרביעי להעדרו כאמור – תשלום על פי חוק זה בעד תקופת מחלתו (להלן – דמי מחלה);

(2) בעד הימים השני והשלישי להעדרו כאמור – מחצית דמי מחלה;

אולם שר העבודה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין תשלום דמי מחלה בעד הימים הראשון, השני והשלישי להעדר העובד כאמור, וכוחן יפה על אף האמור בסעיף זה.

(ב) "תקופת מחלה" תחושב לפי הוראות אלה:

(1) לגבי עובד במשכורת – תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, לרבות ימי מנוחה שבועית וחגים;

(2) לגבי עובד בשכר שעבד עבודה מלאה אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה – תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, למעט ימי מנוחה שבועית וחגים;

(3) לגבי עובד בשכר שלא עבד עבודה מלאה אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה (להלן – עובד לסירוגין) – תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, למעט ימי מנוחה שבועית וחגים, כפול היחס שבין הימים שעבד העובד ברבע השנה של העבודה המלאה ביותר שבשנים-עשר החדשים שקדמו למחלה לבין ימי העבודה באותו רבע שנה;

(4) לגבי עובד לסירוגין שטרם עבד אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה תקופה של שלושה חודשים – תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, למעט ימי מנוחה שבועית וחגים, כפול היחס שבין הממוצע השבועי של ימי עבודתו בתקופת עבודתו שקדמה למחלה לבין שש;

¹ נמקבל בכנסת ביום ט"ז בסיון תשל"ו (14 ביוני 1976); הצעת החוק ודברי הסבר מורטמו בח"ח 1210, תשל"ו, עמ' 46.

² ס"ח תשי"ז, עמ' 63.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(5) עובד בשכר או עובד לסירוגין שנהגו לעבוד בימי מנוחה שבועית וחגים על פי היתר לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951³, יובאו הימים האמורים בחשבון תקופת המחלה, ולגבי עובד לסירוגין כאמור בפסקה (3) יבוא "תשעים" במקום "ימי העבודה כאותו רבע שנה" בפסקה האמורה, ולגבי עובד לסירוגין כאמור בפסקה (4) יבוא "שבע" במקום "שש" שבפסקה האמורה.

(ג) שר העבודה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בדבר נהלים הכרוכים בקבלת דמי מחלה, לרבות מסירת פרטים וראיות למעביד בקשר למחלה, וכן בדבר נועד תשלום דמי המחלה.

עבודה מתאימה
אחרת או עבודה
חלקית

3. (א) קבע רופא על-פי ממצאים רפואיים שמחמת מגבלות רפואיות אין העובד מסוגל, בהרף זמן מסוים, לבצע עבודה מסוג פלוני או בחנאים מסויימים, וכחוצאה מכך העובד אינו מסוגל לבצע עבודתו אלא באופן חלקי, והמעביד הצייע לו עבודה מתאימה אחרת, מלאה או חלקית, באותו מקום עבודה – לא יהיה העובד זכאי לדמי מחלה, אך שכרו בעבודה שהוצעה לו לא יפחת מהשכר שהיה מקבל אילו המשיך בעבודתו הקודמת כשהוא מחושב לפי הרכיבים לדמי מחלה כאמור בסעיף 6.

(ב) לא הצייע המעביד עבודה מתאימה כאמור בסעיף קטן (א), יהיה העובד זכאי לסכום דמי המחלה שהיו מגיעים לו אילו לא הוראות סעיף זה.

(ג) לענין סעיף זה, "עבודה מתאימה" – עבודה שלא חלות לגביה המגבלות הרפוריות כאמור בסעיף קטן (א) והיא מסוג העבודה העיקרית שבה עבד העובד תוך שלוש השנים שקדמו בתכוף למחלתו או שהיא עבודה אחרת התואמת את הכשרתו המקצועית, רמת השכלתו וכשרו הגופני.

(ד) הצעת עבודה מתאימה כאמור בסעיף קטן (א) טעונה התייעצות עם ועד העובדים במקום העבודה; באין ועד העובדים כאמור – יחולו הוראות סעיף קטן (ב) כאילו לא הצייע המעביד עבודה מתאימה.

תקופת הזכאות
המקסימלית לדמי
מחלה

4. (א) תקופת הזכאות לדמי מחלה לא תעלה על תקופה מצטברת של יום וחצי לכל וזרש עבודה מלא שהעובד עבד אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה החל מהיום שבו חל עליו חוק זה ולא יותר מ-90 יום, בניכוי התקופה שבעדה קיבל העובד דמי מחלה על פי חוק זה.

(ב) עובד שבחודש פלוני לא עבד אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה בכל ימי העבודה שבאותו חודש, יראו, לענין סעיף קטן (א), 25 ימי עבודה כחודש עבודה מלא, וחלק של חודש עבודה מלא יזכה את העובד בימי מחלה יחסיים.

(ג) התקופה שבה קיים לגבי עובד ביטוח דמי מחלה על-פי הוראות סעיפים 8 ו-9 לא תובא בחשבון לענין חישוב תקופת הזכאות המקסימלית לדמי מחלה, אולם תקופת זכאותו לדמי מחלה של עובד שגעשה לגביו ביטוח כאמור, תעמוד לו לגבי כל תקופת מחלה שבעדה אין הוא זכאי לתשלום בהתאם לתנאי הביטוח, למעט תקופת המתנה או אכשרה לדמי מחלה המתחייבת מתנאי הביטוח.

(ד) שר העבודה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בדבר שיטת חישוב תקופת הזכאות ובדבר תקופות עבודה והפסקות עבודה שיובאו בחשבון לענין זה, ובלבד שיראו כעבודה גם כל הפסקה בעבודה שבעדה זכאי העובד לשכר או לתשלום אחר שדינו כדין שכר.

³ ס"ח תשי"א, עמ' 204.

5. (א) שיעור דמי המחלה יהיה שבעים וחמישה אחוזים משכר העבודה שהיה העובד זכאי לקבל בתקופת זמאוחו לדמי מחלה אילו המשיך בעבודתו.

שיעור דמי מחלה

(ב) לגבי עובד ששכרו משתלם לפי כמות התוצרת – יהיה שיעור דמי המחלה שבעים וחמישה אחוזים משכר העבודה שהיה העובד זכאי לקבל בתקופת זמאוחו לדמי מחלה אילו המשיך לעבוד והפיק בכל אחד מהימים הכלולים בתקופה האמורה את כמות התוצרת הממוצעת ליום עבודה שהפיק שלושת החודשים שקדמו למחלתו.

6. (א) רכיבים אלה יובאו בחשבון השכר המשמש כסיס לחישוב דמי המחלה:

רכיבי השכר לענין דמי מחלה

(1) שכר יסוד;

(2) תוספת ותק;

(3) תוספת יוקר או פיצוי בעד התייקרות;

(4) תוספת משפחה;

(5) תוספת מחלקתית או מקצועית.

(ב) לא היה שכר העובד משתלם לפי הרכיבים המנויים בסעיף קטן (א) או לפי חלק מהם, יובא בחשבון לענין סעיף קטן (א) שכרו המשתלם לו בעד יום עבודתו הרגילה בצירוף כל תוספת מהתוספות האמורות בסעיף קטן (א) שהשתלמה לו.

(ג) שר העבודה באישור ועדת העבודה של הכנסת רשאי לקבוע בתקנות שיטה אחרת או רכיבים אחרים לענין השכר שישמש כסיס לחישוב דמי מחלה.

7. דין דמי מחלה המשתלמים מאת מעביד כדין שכר עבודה לכל דבר.

דין דמי מחלה

8. מעביד יהיה פטור מחובתו לשלם דמי מחלה לעובדו על-פי הוראות סעיפים 2 עד 7 –

ביטוח דמי מחלה

(1) אם הוא ביטח את העובד ביטוח דמי מחלה בקופת הגמל שבה מבוטח בכיטוח דמי מחלה המספר הגדול ביותר של עובדים בענף שבו מועסק העובד, המבוטחים בכיטוח האמור מכוח הסכם קיבוצי, כתנאים שאינם נופלים מתנאי כיטוחם;

(2) בהעדר הסכם קיבוצי כאמור בפסקה (1) – אם הוא ביטח את העובד ביטוח דמי מחלה בקופת גמל שניתנה לגביה הסכמתו בכתב של העובד, ובלבד שהביטוח יהיה בתנאים שאינם נופלים מאלה שלפיהם מבוטח בכיטוח כאמור המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה מכוח הסכם קיבוצי;

(3) לא ניתנה הסכמת העובד כאמור בפסקה (2) – אם הוא ביטח את העובד ביטוח דמי מחלה בקופת הגמל שבה מבוטח בכיטוח זה המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, בתנאים שאינם נופלים מתנאי כיטוחם.

9. ניתנה הסכמה בכתב לענין סעיף 8 מאת רוב העובדים במקום עבודה פלוגי, יראו בכך כאילו ניתנה הסכמתם של כל העובדים באותו מקום עבודה; שינוי בהסכמה שניתנה כאמור, טעון רוב של שני שלישים של העובדים.

הסכמה

10. עובד שבתקופת מחלתו עבד למעשה בשכר או בתמורה אחרת לא יהיה זכאי לדמי מחלה עקב אותה מחלה, ואם כבר שולמו, רשאי המעביד או קופת הגמל, לפי הענין, לתבוע החזרתם או לנכותם מכל סכום שהם חבים לעובד.

שלילת הזכות לדמי מחלה

11. עובד הזכאי לתשלום על-פי כל חיקוק בעד תקופת אי-כושר לעבודה מטעמי בריאות, למעט תשלום בעד נכות או פיצויים מכוח פקודת הגזיקין [נוסח חדש]⁴, לא יהיה זכאי

חחולת דינים אחרים

4 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

לדמי מחלה על-פי חוק זה לגבי התקופה שבעדה הוא זכאי לתשלום כאמור ולגבי כל תקופה שנקבע במפורש באותו חיקוק שאין העובד זכאי לתשלום בעדה עקב המחלה.

12. (א) היה העובד זכאי לדמי מחלה הן לפי חוק זה והן לפי תנאי העבודה המוסכמים שמירת זכויות בינו לבין מעבידו או הנהוגים במקום עבודתו, יהיה זכאי לדמי מחלה לפי אחת מהעילות האמורות לפי בחירתו.

(ב) חוק זה אינו בא לגרוע מזכויות עובדים על פי הסכמים קיבוציים, בין אם חל על העובדים חוק זה ובין אם לאו.

13. (א) שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

(ב) תקנות לפי חוק זה יכול שיהיו לגבי כלל העובדים או המעבידים או לגבי סוגים מהם.

14. תחילתו של חוק זה ביום ב' בתשרי תשל"ז (1 באוקטובר 1976).

משה ברעם
שר העבודה

יצחק רבין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

חוק עידוד החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילואות (תשריר), תשל"ו-1976 *

1. צו עידוד החסכון (פטור ממס הכנסה) (מס' 12), תשל"ו-1976, שאישרה ועדת הכספים של הכנסת, על פי סעיף 5 (א) (3) לחוק עידוד החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילואות, תשט"ז-1956¹ (להלן - החוק), לפני תחילתו של חוק עידוד החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילואות (תיקון מס' 3), תשל"ה-1975², וניתן לאחר תחילתו, יראו אותו כאילו ניתן כדין על פי החוק לפני שתוקן כאמור.

יהושע רבינוביץ
שר האוצר

יצחק רבין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

* נחקבל בכנסת ביום ט"ז בסיון תשל"ו (14 ביוני 1976); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1244, תשל"ו, עמ' 280.

1 ס"ח תשט"ז, עמ' 52; תשל"ד, עמ' 56.

2 ס"ח תשל"ה, עמ' 166.